

Інформація
щодо виконання пункту 3 рішення Ради національної безпеки і
оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо
забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної
хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»
станом на 23.04.2020 року.

З метою запобігання негативному розвитку епідемічної ситуації та забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення Держпродспоживслужбою посилено державний санітарно-епідеміологічний нагляд за дотриманням вимог санітарного законодавства на об'єктах систем водопостачання та водовідведення.

Спеціалісти Держпродспоживслужби спільно з місцевими органами виконавчої влади, за участю органів місцевого самоврядування, здійснюються комісійні перевірки суб'єктів господарювання, що здійснюють питне водопостачання населення та водовідведення населених пунктів областей.

За інформацією територіальних органів Держпродспоживслужби станом на 23.04.2020 проведено 8522 комісійних перевірок об'єктів водопостачання, що склало 13,1% від кількості об'єктів, зокрема 3338 об'єктів централізованого, 5195 об'єктів децентралізованого водопостачання. Перевірено 475 об'єкти водовідведення, що склало 20% від всієї кількості цих об'єктів.

Під час здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням санітарного законодавства порушення встановлено на 4328 об'єктах (50,8%), у тому числі на 1921 об'єктах централізованого водопостачання (57,5%), на 2285 об'єктах децентралізованого водопостачання (44%) та на 203 об'єктах водовідведення (42,7%).

Найбільше охоплено перевітками об'єктів централізованого та децентралізованого водопостачання у Вінницькій (827), Донецькій (194), Житомирській (299), Київській (262), Кіровоградській (540), Луганській (190), Одеській (512), Сумській (311), Харківській (806), Хмельницькій (1559), Чернівецькій (254), Чернігівській (818) областях. Недостатня робота проводиться у Закарпатській, Львівській, Миколаївській, Рівненській, Черкаській областях та м. Києві.

Вкрай незадовільна ситуація щодо забезпечення населення питною водою задовільної якості спостерігається у Дніпропетровській, Запорізькій, Донецькій, Миколаївській областях, в яких порушення встановлено майже на всіх обстежених об'єктах централізованого водопостачання (від 90% до 99% відповідно). У Вінницькій області із перевірених 243 об'єктів централізованого водопостачання порушення дотримання вимог санітарного законодавства встановлено на 163 об'єктах, що склало 67%; у Волинській порушення встановлено на 97 об'єктах (85%); у Київській області із перевірених 160 об'єктів порушення встановлено на 87 об'єктах (54%); на 107 об'єкті в Кіровоградській (71%); на 159 об'єктах в Одеській (45%); на 60 об'єктах у Рівненській (85%); на 59 об'єктах у Сумській (61%); на 171 об'єкту

в Херсонській (37%); на 176 об'єктах у Хмельницькій (79%) та на 61 об'єкті в Чернігівській (37%).

Із перевірених 475 об'єктах водовідведення на 203 об'єктах встановлено порушення вимог санітарного законодавства, у тому числі на 28 об'єктах у Вінницькій, на 39 об'єктах у Дніпропетровській, на 12 об'єктах у Київській, на 22 об'єктах у Кіровоградській, на 15 об'єктах в Одеській області.

Основними порушеннями, які допускають суб'єкти господарювання централізованого водопостачання залишаються: порушення облаштування та організації зон санітарної охорони артезвердловин; відсутність паспорту радіаційної безпеки на артезіанські свердловини; зношеність обладнання та мереж; відсутність виробничого лабораторного контролю води, яка надходить у водопровідну мережу; не проводиться профілактична промивка та дезінфекція водопровідних споруд; встановлені факти недостатнього запасу дезінфікуючих засобів; порушується періодичності проходження медичних оглядів персоналом та проведення відомчого лабораторного контролю якості питної води; відсутність засобів індивідуального захисту у працівників водоочисних споруд.

У переважній більшості випадків на сільських та селищних водогонях не огорожено зону суворого санітарного режиму артезіанських свердловин, або огорожено не повному обсязі; свердловини розміщені в балках та затоплюються під час паводків та сильних дощів; навколо свердловин в ЗСО першого поясу суворого режиму проводиться розорювання території тощо.

Більшість перевірених об'єктів децентралізованого водопостачання свідчать, що громадські криниці утримуються в незадовільному санітарно-технічному стані, порушуються вимоги щодо їх облаштування та утримання, не проводиться механічне очищення та дезінфекція, відсутні санітарні паспорти на джерела децентралізованого водопостачання.

У ході проведених комісійних обстежень об'єктів централізованого водовідведення встановлено, що значна кількість комплексів очисних споруд каналізації в населених пунктах області працюють неефективно. Не проводиться знезараження господарсько-побутових стоків, незадовільний санітарно-технічний стан приміщень каналізаційно-насосних станцій та хлораторних, побутові приміщення для персоналу потребують ремонту, не створені умови для дотримання працівниками правил особистої гігієни, відсутність засобів індивідуального захисту, порушується періодичність проходження медичних оглядів персоналом.

Окрема увага приділяється питанням знезараження стічних вод від інфекційних лікарень, відділень, місць тимчасового розміщення та об'єктів усіх форм власності, які можуть бути використані для тимчасової обсервації (ізоляції) осіб з ознаками гострої респіраторної хвороби COVID-19.

Окрім того, Держпродспоживслужбою посилено державний санітарно-епідеміологічний нагляд за об'єктами водопровідно-каналізаційного господарства, у тому числі щодо здійснення лабораторних досліджень питної води за показниками епідемічної безпеки та санітарно-хімічними показниками.

З цією метою за звітний період досліджено 7083 проб питної води централізованого водопостачання, кількість відхилень складає майже 7,8%.

Зокрема, досліджено 3586 проб води питної із джерел централізованого водопостачання за мікробіологічними показниками, відхилення складає 2,5%; 4249 проб за санітарно-хімічними показниками, відхилення складає 9,1%. Досліджено 1322 проби води питної із джерел децентралізованого водопостачання, із них 23,8 % проб з відхиленнями, у тому числі досліджено 733 проби за мікробіологічними показниками, відхилення складає 9,8% та 720 проб за санітарно-хімічними показниками, відхилення складає близько 28%. Проведено дослідження 57 проб води поверхневих водойм I категорії за санітарно-хімічними показниками, відсоток відхилень складає 14%.

За результатами здійснених заходів державного нагляду (контролю) на підставі встановлених порушень санітарного законодавства територіальними органами Держпродспоживслужби ініційовано 684 засідань комісій ТЕБ та НС, видано 1705 приписів, накладено 103 штрафи (Харківська - 32, Сумська - 26, Миколаївська - 25, Житомирська - 13).

Робота спеціалістів Держпродспоживслужби територіальних органів в складі комісій з питань обстеження об'єктів водопостачання та водовідведення населених пунктів триває.

Так, протягом останнього тижня спеціалістами Житомирського міського управління Головного управління Держпродспоживслужби в Житомирській області обстежено 2 лікувально-профілактичних заклади стосовно стану знезараження господарсько-побутових стічних вод від існуючих інфекційних відділень в складі ЛПЗ міста та можливості проведення знезараження господарсько-побутових стічних вод від цих закладів на випадок госпіталізації хворих та підозрілих на COVID-19.

У ході обстеження локальних очисних споруд каналізації встановлено порушення щодо утилізації надлишкового активного мулу та відсутності періодичного лабораторного контролю господарсько-побутових стічних вод на етапах механічної, біологічної очистки та ефективності знезараження стічних вод (вмісту залишкового хлору).

Під час проведених комісійних обстежень об'єктів спеціалістами територіальних управлінь з джерел централізованого водопостачання було відібрано 202 проби питної води на санітарно-хімічні та мікробіологічні показники. Відхилення від гігієнічних нормативів якості води було виявлено в 10 пробах питної води з джерел централізованого водопостачання, у 8 пробах питної води з джерел децентралізованого водопостачання та в 1 пробі води водойм I категорії.

За виявленні порушення вимог санітарного законодавства на об'єктах водопостачання та водовідведення керівникам підприємств надано 51 припис та 20 пропозицій щодо усунення порушень вимог законодавства при комісійних перевірках. На відповідальних осіб складено 13 протоколів про адміністративне

правопорушення та винесено постанови про накладення штрафів. Також ініційовано проведення 20 засідань комісій з питань ТЕБ та НС.

Спеціалістами Головного управління Держпродспоживслужби в Дніпропетровській області у ході здійснення заходів державного нагляду (контролю) перевірено 130 об'єктів централізованого питного водопостачання та 16 об'єктів водовідведення.

За результатами проведених позапланових заходів державного нагляду (контролю) встановлено, що на переважній більшості насосно-фільтрувальних станцій не в повному обсязі впроваджено лабораторні дослідження за показниками ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної призначеної для споживання людиною» та ДСТУ 4808-2007 «Джерела централізованого питного водопостачання»; неналежно виконуються санітарно-оздоровчі заходи на системах водопостачання та водовідведення (стан будівництва та реконструкція об'єктів, виконання планів промивок та дезінфекцій, заміни (капремонту) устаткування та мереж, ліквідація тупикових ділянок тощо); відсутність резервних хлораторів та резервних насосів-дозаторів коагулянту на очисних спорудах системи водопідготовки; не проводиться дезінфекція мулу, що утворюється після очищення решіток-уловлювачів приймальних (грабельних) відділень на каналізаційних насосних станціях; перевищення по хімічним показникам гранично - допустимих скидів у зворотній воді перед скидом у водний об'єкт; порушуються графіки проведення періодичної повірки окремих засобів вимірювальної техніки; у працівників каналізаційного господарства порушений термін проходження періодичних медичних оглядів тощо.

Відповідно до роботи в умовах надзвичайної ситуації спеціалісти Головного управління Держпродспоживслужби в Донецькій області увійшли до складу комісій з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації райдержадміністрацій, військово-цивільних адміністрацій, виконавчих органів міських рад, об'єднаних територіальних громад.

Станом на 17.04.2020 року перевірено 194 об'єкта водопостачання, в тому числі 51 централізованого водопостачання та 143 децентралізованого, порушення встановлено на 150 об'єктах, в тому числі на 48 об'єктах централізованого та 102 децентралізованого водопостачання.

Під час перевірок на сільських водопроводах (джерелами водопостачання для яких є свердловини) відібрано 278 проб води питної для проведення лабораторних досліджень на відповідність якості води гігієнічним вимогам, в тому числі на мікробіологічні показники - 145 проби, з них отримано 17 відхилень (11,7%); на санітарно-хімічні показники -133 проби, з них в 74 пробах встановлено відхилення (55,6%). За отриманими позитивними результатами направлені приписи про необхідність проведення чистки, дезінфекції та промивки свердловин та мереж водопостачання сільських водопроводів.

Відхилення за санітарно-хімічними показниками пов'язано з особливістю складу підземних вод в Донецькому регіоні, а також за рахунок різкого зниження рівня підземних вод за наслідком відсутності снігового покриву у зимовий період, що привело до зниженню у гідрогеологічній провінції Донецької складчастої області паводкових рівнів ґрунтових вод в осінньо-зимовий період 2019-2020 років до 0,5 м, при середньорічних показниках 0,18 м.

За виявлені недоліки надано 206 приписів. Слід зазначити, що від власників сільських водопроводів вже надходять звіти про усунення недоліків попередніх приписів, зокрема щодо встановлення огорожі зони санітарної охорони джерел водопостачання, проведення дезінфекції та промивки, вирішуються питання чистки та дезінфекції громадських колодязів тощо).

Протягом поточного тижня спеціалістами територіальних управлінь Головного управління Держпродспоживслужби у Миколаївській області проведено 24 позапланові перевірки об'єктів водопостачання з виконання приписів, наданих за результатами попередніх планових перевірок.

За результатами перевірок направлено 34 пропозиції, на голів Розанівської сільської ради Новобузького району, Петропавлівської сільської ради Братського району, СТВ «Водограй», СТВ «Криниця», СТВ «Росинка», СТВ «Трикутник-Яселка» Куцурубської ОТГ Очаківського району та начальника КП «Снігурівський комунальник» накладено 7 штрафів за невиконання приписів.

Районними та міськими структурними підрозділами Головного управління Держпродспоживслужби у Харківській області спільно з представниками місцевих органів виконавчої влади та за участю представників органів місцевого самоврядування здійснено комісійні перевірки 38 об'єктів централізованого та 215 об'єктів децентралізованого водопостачання, а також 3 об'єкти водовідведення.

Порушення виявлено на 16 об'єктах централізованого та на 119 об'єктах децентралізованого водопостачання та одному об'єкті водовідведення.

З метою забезпечення усунення виявлених порушень районними та міськими підрозділами Головного управління надано 20 приписів та одну відповідальну особу притягнуто до адміністративної відповідальності.

Питання щодо забезпечення населення Харківської області доброякісною питною водою 16.04.2020 розглянуто на позачерговому засіданні регіональної комісії з питань ТЕБ та НС Харківської області.

Головним управлінням Держпродспоживслужби у Волинській області вживаються заходи стосовно посилення нагляду за дотриманням вимог санітарного законодавства на об'єктах систем водопостачання та водовідведення. Централізоване водопостачання населення Волинської області здійснюється лише з підземного водоносного горизонту.

Протягом минулого тижня фахівцями відділів державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства міських, районних, міськрайонного

управлінь Головного управління обстежено 6 об'єктів водовідведення (очисні споруди), 30 об'єктів централізованого та 4 децентралізованого (локальні артсвердловини) водопостачання.

За підсумками здійсненої роботи власникам/балансоутримувачам об'єктів водопостачання та водовідведення, головам виконкомів міських (міст обласного значення), селищних і сільських рад, об'єднаних територіальних громад надіслано матеріали з висвітленням встановлених порушень для вжиття заходів реагування, в тому числі щодо потреби у доведенні показників води до нормативних.

За дорученням начальника Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області проводиться обстеження та відбір проб води на об'єктах лікувальної мережі області та місць, визначених для обсервації контактних з хворими на гостру респіраторну хворобу COVID-19. З цією метою відібрано на дослідження 21 пробу води (в роботі).

За результатами перевірок, обстежень об'єктів та негативних результатів лабораторних досліджень проб води за звітний тиждень підготовлено 11 приписів, надіслано 23 інформації до органів місцевої влади та місцевого самоврядування. За матеріалами служби питання водопостачання розглянуто на 15 засіданнях комісій ТЕБ і НС.

Інформація про заходи санепіднагляду за об'єктами водопостачання на території області та результати лабораторних моніторингових досліджень питної води оприлюднюється на сайті Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

Головним управлінням Держпродспоживслужби в Полтавській області (далі - Головне управління) за минулий тиждень проведено 53 комісійних перевірок об'єктів водопостачання, порушення виявлено на 39 об'єктах водопостачання. Обстежено 8 систем централізованого водовідведення, на 4 об'єктах виявлено порушення. За результатами перевірок для усунення порушень надано 8 приписів та 31 пропозицію про усунення порушень, виявлених під час обстежень.

Лабораторно досліджено із централізованих систем водопостачання 149 проб питної води, з них 81 проб за мікробіологічними показниками та 63 проби за санітарно-хімічними показниками. За результатами досліджень виявлено невідповідність за мікробіологічними показниками не виявлено, за санітарно-хімічними показниками – 16 (36,8 % від всіх досліджених проб за санітарно-хімічними показниками). Основна причина невідповідності питної води за санітарно-хімічними показниками – природний вміст хімічних речовин у підземних водоносних горизонтах.

Із джерел децентралізованого водопостачання досліджено 13 проб питної води, з них 3 проби за мікробіологічними показниками та 10 проб за санітарно-хімічними показниками. За результатами досліджень виявлено невідповідність за мікробіологічними показниками не виявлено, за санітарно-хімічними

показниками – 6 проб (41 % від всіх досліджених проб за санітарно-хімічними показниками).

Фахівцями Головного управління активно проводиться робота із органами місцевої влади та власниками систем централізованого водопостачання, водовідведення щодо організації комісійних перевірок, посилення виробничого лабораторного контролю за якістю питної води, якістю очистки стічних вод, забезпечення необхідного запасу реагентів, засобів знезараження тощо.

За дорученням регіональної комісії ТЕБ і НС постачальники питної води направляють до Головного управління результати виробничого лабораторного контролю.

Інформація щодо проведених заходів оприлюднюється на офіційному сайті Держпродспоживслужби та її територіальних органів.
